Vlaanderen
is internationaal
ondernemen

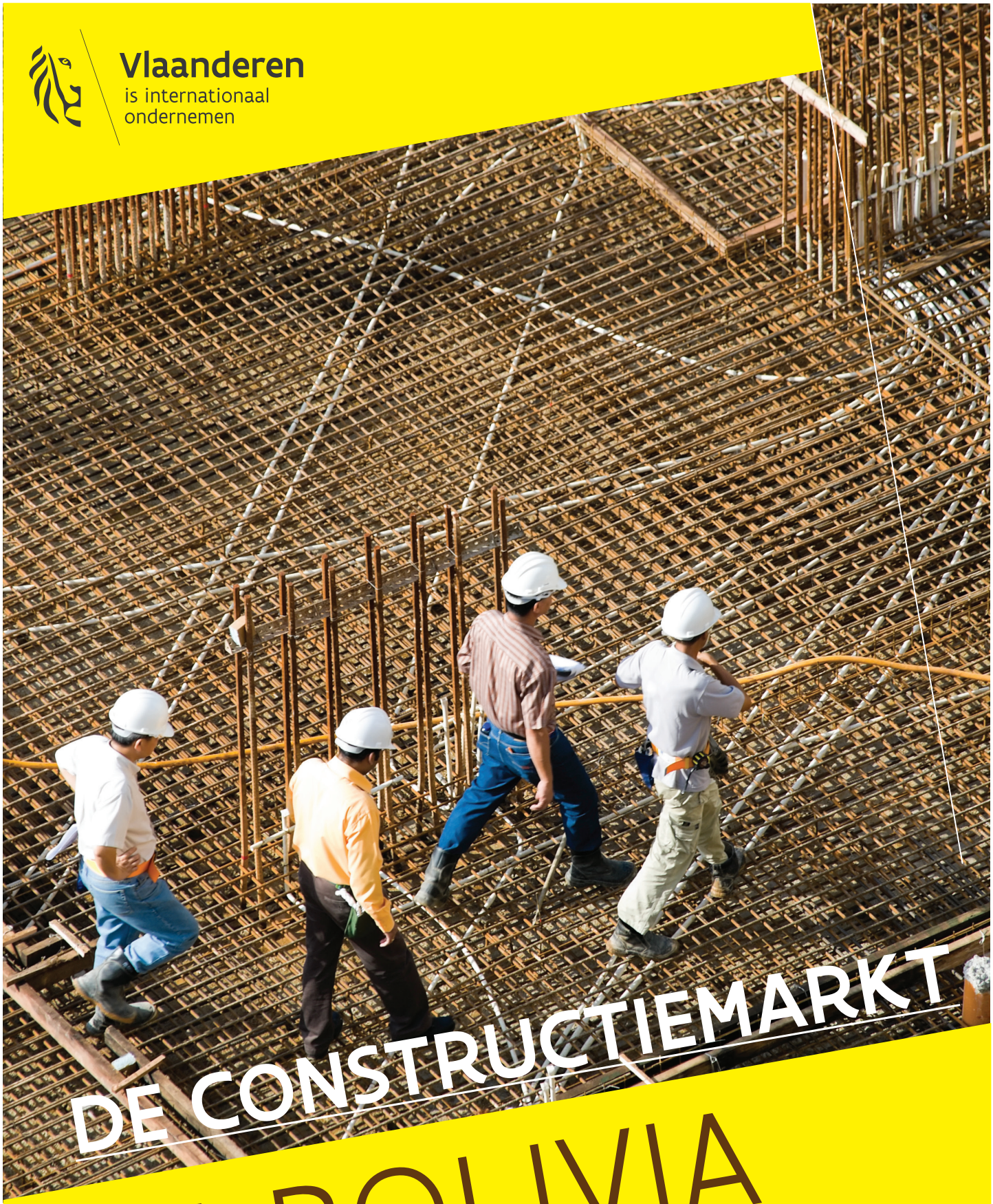

DE CONSTRUCTIEMARKT IN BOLIVIA

FLANDERS INVESTMENT & TRADE MARKTSTUDIE

FLANDERS
INVESTMENT &
TRADE

FIT Santiago/ Marktstudie

DE CONSTRUCTIEMARKT IN BOLIVIA

4.03.2019

Vlaanderen
is internationaal
ondernemen

www.flandersinvestmentandtrade.com

INHOUD

1. Boliviaanse economische markt....3
2. De constructiemarkt: huidige situatie....3
   - Woningbouw 4
   - Ziekenhuisbouw 4
   - Infrastructuur 5
3. Markttoegang in Bolivia....8
   - Lokale productie 8
   - Kostenanalyse import van bouwmaterialen 8
   - Belangrijke spelers 9
4. Marktbenadering....10
5. Nuttige informatie....11
6. Bibliografie....12

1. BOLIVIAANSE ECONOMISCHE MARKT

Bolivia heeft 11,25 miljoen inwoners (2018). 70% hiervan leeft in de grote steden. De werkloosheidsgraad is 3,4% en de Gini-coëfficiënt is 0,45. De inkomens zijn dus niet erg gelijklopend in Bolivia. Het minimumloon bedraagt 2060 BOB per maand, dat is 263 euro.

De economische situatie in Bolivia is momenteel stabiel, na een paar zwakkere jaren. Bolivia gaat momenteel, met de hulp van Wereldbank, tijd en geld spenderen aan sectoren zoals verzorging, infrastructuur, energie en landbouwontwikkeling.[1] Het IMF verwacht ook een groei van 3,7%. Hiermee is Bolivia het sterkst groeiende land van het continent.

Bolivia exporteert vooral petroleum, gas, zinkerts, goud, edelmetaalerts en sojameel. Daarnaast importeert het land vooral auto's, geraffineerde aardolie, trucks, bussen en bestrijdingsmiddelen (pesticiden). Vlaanderen exporteert vooral farmaceutische producten, machines en toestellen, anorganische en organische chemische producten, en landvoertuigen.

2. DE CONSTRUCTIEMARKT: HUIDIGE SITUATIE

2.1 BELANGRIJKE SECTOR

Naast olie & gas, manufacturing, telecommunicatie en mijnbouw, is de constructiemarkt één van de belangrijkste opkomende industrieën in Bolivia. De laatste jaren is deze sector gegroeid met gemiddeld 7%.

De bouwmarkt is van vitaal belang voor de Boliviaanse economie, omdat het erg veel jobs creëert (tot 500.000 banen in 2019). Hiernaast is het nominale gemiddelde salaris in de constructie sector gestegen, net zoals bij andere bloeiende sectoren. Dit zorgt voor een sterkere koopkracht onder de lagere en middenklasse.

Een andere reden voor het belang van deze sector is dat 40% van de bevolking nog steeds geen eigen huis heeft. Gelukkig kunnen deze inwoners makkelijk een hypothecaire lening aanvragen bij de bank. Deze banken vragen geen strenge voorwaarden, dit om de binnenlandse vraag naar huizen te verhogen. Dit geeft dan weer opportuniteiten voor de constructiesector.

De bouwmarkt hangt af van zowel de publieke en private investeringen. Sinds januari 2018 bestaat er een nieuw decreet[2] om de reglementeringen en de inhoud van de contracten van deze investeringen vast te leggen. Zo wil Bolivia meer (buitenlandse) investeringen promoten en deze vergemakkelijken.

[1] https://www.worldbank.org/en/country/bolivia/overview#2
[2] http://www.la-razon.com/economia/Proyectos-publicos-decreto-puertas-inversion_0_2863513628.html

2.2 WONINGBOUW

In 2016 heeft de Boliviaanse overheid een nationaal ontwikkelingsplan opgesteld om tegen 2020 meer te investeren in verschillende sectoren zoals woningbouw, ziekenhuizen en infrastructuur.

Zo wil de overheid de Boliviaanse gezinnen meer toegang geven tot huisvestiging en hun levensstandaard verbeteren. Het plant dit te doen door enerzijds 51.290 nieuwe woningen te bouwen en anderzijds 63.710 bestaande woningen te verbeteren en uit te breiden, zowel in landelijk gebied als in de steden (Santa Cruz en El Alto zijn de populairste steden voor families).

2.3 ZIEKENHUISBOUW

Naast woningbouw wil Bolivia ook sterk inzetten op het verbeteren en uitbreiden van de infrastructuur en de apparatuur van de gezondheidszorg. Sinds 2016 heeft men 1,7 miljard US$ geïnvesteerd in de bouw, uitbreiding en uitrusting van 4 nieuwe instituten en 43 ziekenhuizen. Hieronder vindt u een overzicht van de 16 grootste en meest uitgeruste ziekenhuizen die men wilt bouwen in Bolivia.

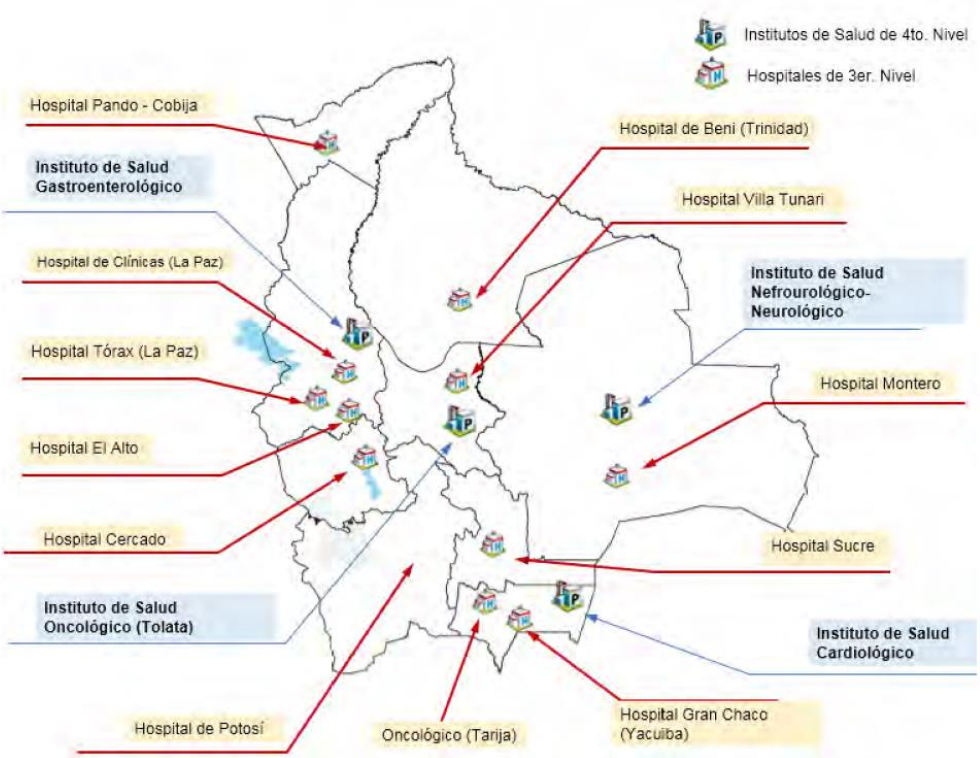

Bron: Plan de desarrollo 2016-2020 (Estado Plurinacional de Bolivia)

2.4 INFRASTRUCTUUR

Een andere prioriteit van de Boliviaanse overheid is om verschillende regio's beter met elkaar te verbinden.

Wegvervoer

Bolivia wil inzetten op het aanleggen, verbeteren en onderhouden van de wegen. Men zal tot 4 806 km nieuwe wegen bouwen, zoals duidelijk wordt gemaakt in onderstaande foto. In Centraal-Bolivia zal men een dubbele rijstrook aanleggen op bestaande wegen en daarnaast zal men het Noorden met het Westen verbinden.

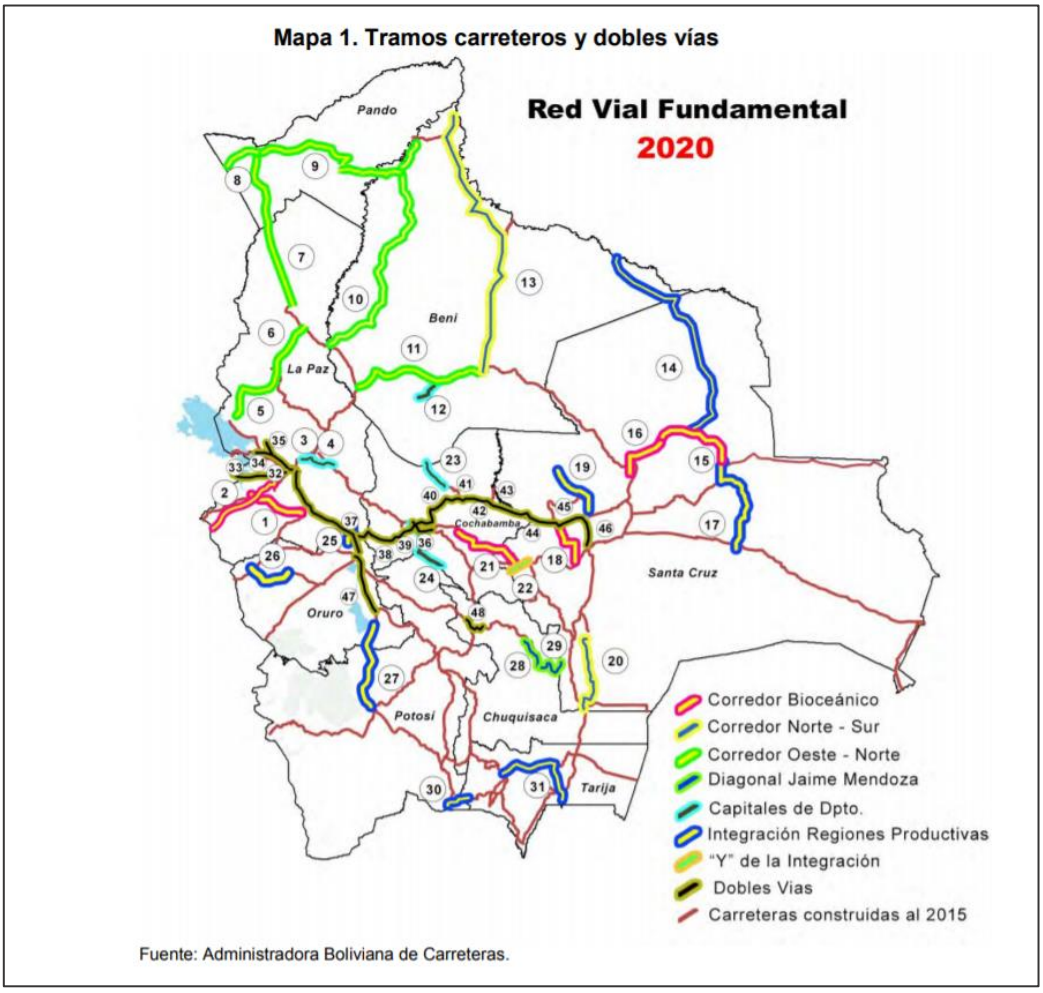

Bron: Plan de desarrollo 2016-2020 (Estado Plurinacional de Bolivia)

Treinvervoer

Het treinvervoer is een snelle en goedkope vorm van transport in Bolivia. Men wil de huidige spoorwegen herstellen en ook investeren in het bouwen van nieuwe spoorwegen.

Zo wil men bijvoorbeeld een spoorverbinding bouwen tussen Cochabamba (Centraal-Bolivia) en Santa Cruz (Oost-Bolivia). En sinds 2014 zijn er plannen om de haven Santos in Brazilië te verbinden met de haven Ilo in Peru, dwarsdoor Bolivia. Dit plan heet “de Bi-oceanische spoorweg”. De bouw hiervan zou starten in 2019, maar is voorlopig stilgelegd om politieke redenen.

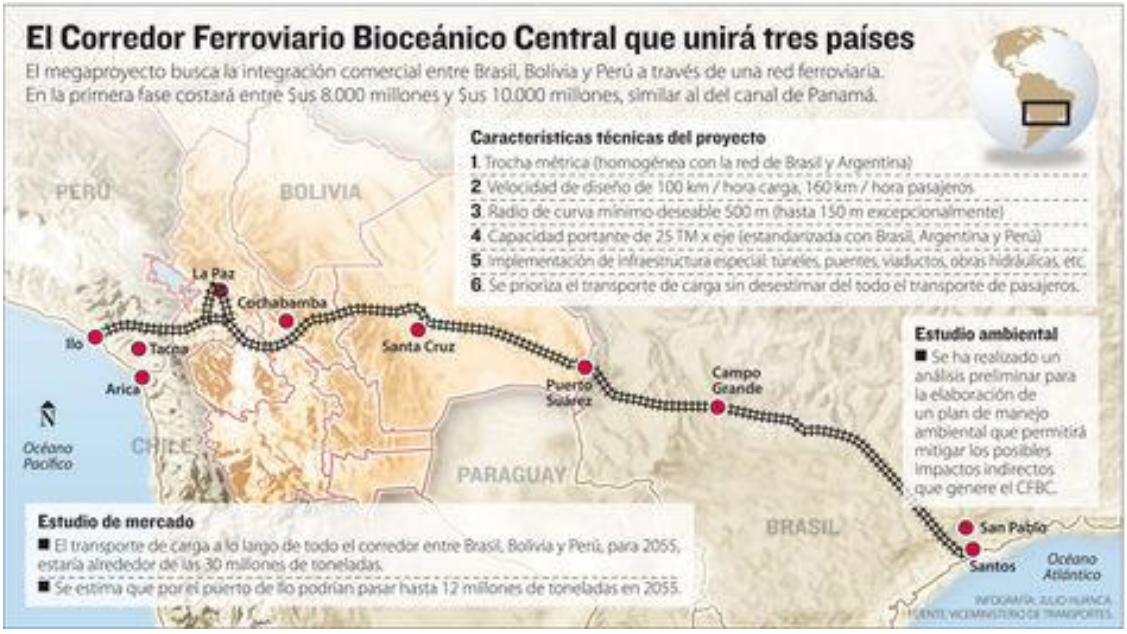

Bron: http://www.la-razon.com/economia/Evo-jugada-Peru-proyecto-bioceanico_0_2147185297.html

Binnenvaart

De binnenvaart is een gebruikelijk vervoersmiddel in Oost-Bolivia en dit wil Bolivia tegen 2020 verbeteren. Het land zal investeren in het bouwen van havens in het Amazonegebied om de laad -en lossystemen te verbeteren; in het versterken van internationale havens en in het beter verbinden van de binnenvaart met andere transportmethodes.

Luchtvaart

Bolivia wil zich ook engageren in het versterken van de luchtvaart om zo de kleinere steden economisch en sociaal verder te ontwikkelen. Men zal drie nieuwe internationale luchthavens bouwen en drie bestaande internationale luchthavens renoveren. Daarnaast zal men 12 nationale luchthavens bouwen of verbeteren. En een intercontinentale hub zal worden geïmplementeerd in de Viru luchthaven in Santa Cruz.

Bron: Ministerio de Bolivia: plan de desarrollo 2016-2020

3. MARKTTOEGANG IN BOLIVIA

3.1 LOKALE PRODUCTIE

De lokale productie van bouwmaterialen in Bolivia is erg beperkt. Lokale fabrikanten richten zich voornamelijk op de productie van cement, gips en keramiek. Dit maakt Bolivia erg afhankelijk van de import van ander bouwmateriaal, om zo te kunnen voldoen aan de binnenlandse constructiemarkt.

3.2 KOSTENANALYSE IMPORT VAN BOUWMATERIALEN

Om de kosten te berekenen om materialen te exporteren naar Bolivia, houdt men best rekening met volgende 3 variabelen.

1) De nationale prijsindex van constructiematerialen.

2) De bijkomende transportkosten. Deze kunnen hoog oplopen, om twee redenen.

    - Het feit van een gebrekkige transportinfrastructuur.

    - Bolivia is niet aan zee gelegen en de meeste overzeese materialen moeten dus worden ingevoerd via de havens van Arica en Iquique in Chili of via Ilo in Peru. De materialen die via land worden ingevoerd, komen meestal van de haven van Suarez (grens tussen Bolivia en Brazilië) of Villazón en Bermejo (grens tussen Bolivia en Argentinië).

      De ontwikkeling van de nieuwe Bi-oceanische spoorweg[3] zou dus veel opportuniteiten bieden voor Bolivia; het zal ook de invoer en uitvoer van Bolivia bevorderen.

3) Importtax: tussen 5-15% voor constructiematerialen. Naast de betaling van deze tarieven en andere douanekosten zijn er geen beperkingen om de Boliviaanse markt te betreden.

In Zuid-Amerika bestaat er ook een douane-unie, genaamd Mercosur. Dit is een overeenkomst tussen Brazilië, Argentinië, Uruguay, Paraguay en Venezuela. Bolivia is bijna lid, het land wacht enkel nog op de toestemming van Brazilië. Deze douane-unie zou Europese producten een nadeel brengen tegenover deze Mercosur landen, want het transport duurt langer en er is een hogere kost om onze producten in te voeren.

[3] https://www.railwaypro.com/wp/bi-oceanic-railway-to-link-the-pacific-and-atlantic-oceans/

3.3 BELANGRIJKE SPELERS

Lokale bouwbedrijven

Hieronder vindt u informatie over de vijf belangrijkste constructiebedrijven van Bolivia.

Empresa constructora Erika Srl
Adres: Carretera a San Lorenzo N1 km8, Tarija, Bolivia
Telefoon: +591 66 43591
E-mail: erickasrl@entelnet.bo

Compañia Boliviana de Ingenieria Srl
Adres: Calle Vincenti N° 808 La Paz, Bolivia
Telefoon: +591 24 14119
Website: http://www.cbi-bolivia.com
E-mail: info@cbi-bolivia.com

Empresa Constructora Latinoamericana Ltda
Adres: Calle Mercado N° 1328, office n° 1103-1105, la Paz, Bolivia
Telefoon: +591 2 2201868 of +591 2 2201956
Website: http://www.ecla.com.bo/inicio.htm
E-mail: latinoamericana@ecla.com.bo

Construcciones y Procesos Petroleros Conpropet Ltda
Adres: Av. Doble via a la Guardia km. 7, Santa Cruz, Bolivia
Telefoon: +591 3 524777
E-mail: conpropet@conpropet.com of compropet@cotas.com.bo

Empresa Constructora Tauro Srl
Adres: Av. Ex Costanerita 1350, La Paz, Bolivia
Telefoon: +591 2 2751168 of +591 2 2751140
Website: https://www.constructora-tauro.com/
E-mail: taurocns@entelnet.bo

Buitenlandse spelers

De meest belangrijke internationale spelers op de Boliviaanse constructiemarkt zijn China (met 16 bouwcontracten sinds 2006), Spanje (7 contracten), Argentinië (8 contracten), Costa Rica (5 contracten) en Brazilië (4 contracten).

Spanje heeft al jaren een goede relatie met Bolivia. Spaanse bedrijven en producten hebben dus een goede reputatie in het land. Daarom zou het interessant kunnen zijn voor Vlaamse bedrijven om samen te werken met Spaanse bedrijven om zo de Boliviaanse markt te veroveren. Hieronder vindt u de twee Spaanse constructiebedrijven die in Bolivia gevestigd zijn. Er zijn zo'n 35 Spaanse bedrijven gevestigd in Bolivia, en een link naar deze lijst[4] vindt u onderaan deze pagina.

Arias Infraestructura SA
Adres: La Madrid Esquina Ballivian, 690 Zona El Molino, verdiep 2, Tarija, Bolivia
Telefoon: +591 7 2985451
Website: https://www.ariasinfraestructuras.com/#empresa
E-mail: comunicacion@ariasinfraestructuras.com

Clerhp Estructuras SA
Adres: Asuncion 180, appartement 5B, Santa Cruz, Bolivia
Telefoon: +591 3 3391111 of +591 2 297193
Website: https://www.clerhp.com/
E-mail: info@clerhp.com

4. MARKTBENADERING

Corruptie is één van de grootste uitdagingen voor de handel met en in Bolivia. Het land scoort 29 op 100 op de corruptieperceptie-index in 2018. In de publieke sectoren heerst er een hoog corruptierisico. De overheidsdiensten functioneren vaak op een inefficiënte manier, zijn overbezet, en daarbij ook vaak corrupt. Een bedrijf opstarten in Bolivia gaat dus niet van een leien dakje en zal veel tijd vragen. Zo kan een bouwvergunning tot 275 dagen duren. Dit maakt het land één van de meest tijdrovende en duurste Zuid-Amerikaanse landen in termen van handel drijven.

Vandaar dat we de samenwerking met een sterke en betrouwbare lokale partner sterk aanraden. Dit verloopt efficiënter dan wanneer u alleen de markt zou betreden. Deze partner kent de lokale markt beter en weet hoe men met de verschillende regelgevingen en obstakels moet omgaan. FIT Santiago kan u hierbij helpen.

Samenwerken met een Mercosur bedrijf of gevestigd zijn in de Mercosur regio zou u ook grote voordelen kunnen geven om te (onder)handelen met andere Mercosur landen. Sinds 2016 is de Europese Unie sterk aan het onderhandelen om een vrijhandelsakkoord op te richten tussen de EU en Mercosur. Eens dit akkoord in werking treedt, brengt dit interessante mogelijkheden met zich mee voor bedrijven in Europese landen. Momenteel zijn er al meer dan 5000 Europese filialen in de Mercosur regio, die 1,5 miljoen Mercosur inwoners tewerkstellen.

[4] https://www.icex.es/icex/wcm/idc/groups/public/documents/documento/mde4/nzc2/~edisp/doc2018776670.pdf

Omdat Spanje en Duitsland een goede reputatie hebben in Bolivia, kan het interessant zijn om met een Spaans of Duits bedrijf in zee te gaan. Indien u reeds contacten hebt in deze landen, kunt u eens bij hen aankloppen om te kijken of zij zaken doen in Bolivia.

De constructiemarkt heeft een grote nood aan betere technologieën en een goede financiering. Vlaamse bedrijven die hierin sterk zijn, hebben dan een sterk voordeel op de Boliviaanse markt.

5. NUTTIGE INFORMATIE

Nationale Kamer van Koophandel voor Constructie
Adres: Av. Sanchez Lima 2557 - Torre Codes kantoor n° 5, La Paz, Bolivia
Website: http://www.caboco.org/

Kamer van Koophandel voor Constructie in La Paz
Adres: Av. 6 de Agosto 2700, Verdiep 6, Kantoor 601, La Paz, Bolivia
Website: http://cadecolp.org/

Kamer van Koophandel voor Constructie in Santa Cruz
Adres: Av. Santos Dumont 3223, Santa Cruz, Bolivia
Website: http://www.cadecocruz.org.bo/

Kamer van Koophandel voor Constructie in Tarija
Adres: La Madrid esq. Padilla, Tarija, Bolivia
Website: http://caboco.org/pagina/cadeco-tarija

Kamer van Koophandel van Bolivia
Adres: Av. Mariscal Santa Cruz 1392, La Paz, Bolivia
Website: http://www.cnc.bo/

Instituut voor Buitenlandse Handel
Adres: Av. La Salle 3-G, Santa Cruz, Bolivia
Website: http://ibce.org.bo/

Milliet International Bolivia – België
Website: https://www.milliet-international.com/
Boliviaans bedrijf met goede lokale contacten in de constructiemarkt.

6. BIBLIOGRAFIE

https://atlas.media.mit.edu/nl/profile/country/cze/#Bestemmingen

https://www.worldbank.org/en/country/bolivia/overview#2

https://www.imf.org/en/Countries/BOL

https://www.export.gov/article?id=Bolivia-Political-Environment

https://www.ine.gob.bo/index.php/estadisticas-por-actividad-economica/construccion

http://www.caboco.org/estadistica/crecimiento-de-la-construccin-versus-resto-del-pib-1951-2017-25

http://www.caboco.org/normativa/estado-de-situacion-del-sector-de-la-construccion-y-perspectivas

https://es.calameo.com/read/004993830e9a60b3e2916

http://www.la-razon.com/economia/Proyectos-publicos-decreto-puertas-inversion_0_2863513628.html

http://www.la-razon.com/economia/Evo-jugada-Peru-proyecto-bioceanico_0_2147185297.html

https://atlas.media.mit.edu/nl/visualize/tree_map/hs92/export/esp/bol/show/2017/

https://nuevaeconomia.com.bo/web/index.php/2018/04/02/las-100-constructoras-mas-importantes-de-obras-civiles/

http://www.aevivienda.gob.bo/

http://www.fndr.gob.bo/bundles/fndrdemo/downloads/pdes/pdes2016-2020.pdf

http://www.fndr.gob.bo/es/consulta_proyectos

http://www.caboco.org/noticia/empresas-extranjeras-obtuvieron-el-74-de-recursos-adjudicados-por-abc

https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK333506/table/ch04.sec1.table1/

https://www.icex.es/icex/wcm/idc/groups/public/documents/documento/mde4/nzc2/~edisp/doc2018776670.pdf

https://www.transparency.org/cpi2018

https://www.business-anti-corruption.com/country-profiles/bolivia/

http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/december/tradoc_156465.pdf

http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/mercosur/

De informatie die u in deze publicatie vindt, is bedoeld als achtergrondinformatie die u moet in staat stellen een beeld te vormen met betrekking tot de hierin behandelde materie. Zij is met de grootste zorg verzameld op basis van de beschikbare data en documentatie op het ogenblik van de publicatie. Deze publicatie heeft bijgevolg niet de ambitie van volledigheid of geldigheid voor uw specifieke situatie. Zij kan bijgevolg nooit beschouwd worden als een juridisch, financieel of ander gespecialiseerd advies. Flanders Investment & Trade (FIT) kan in die zin nooit verantwoordelijk gesteld worden voor gebeurlijke foutieve vermeldingen, weglatingen of onvolledigheden in deze publicatie. FIT kan evenmin verantwoordelijk worden gesteld voor het gebruik of de interpretatie van de informatie in deze publicatie. De verwijzingen in deze publicatie naar bepaalde entiteiten, bedrijven en/of personen houden geen bijzondere aanbevelingen in die voor Flanders Investment & Trade enige verantwoordelijkheid zou kunnen teweegbrengen.